	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Издание: П
		Дата: 11.05.2017 год.
		Страница 1 от 6

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ПЛЕВЕН

ФАКУЛТЕТ „ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ“

ОДОБРЯВАМ:

Декан:

(проф. д-р С. Янкуловска, дмн)

ЗА УЧЕБНАТА 2020/2021 г.

Актуализирана 2020/2021 г.

УЧЕБНА ПРОГРАМА

ПО

ДЕМОГРАФИЯ И СОЦИАЛНА СТАТИСТИКА

ЗА ОБРАЗОВАТЕЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННА СТЕПЕН

“БАКАЛАВЪР”

СПЕЦИАЛНОСТ «СОЦИАЛНИ ДЕЙНОСТИ В ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО»

РЕДОВНО ОБУЧЕНИЕ

ПЛЕВЕН

2020

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Издание: П Дата: 11.05.2017 год. Страница 2 от 6

По единни държавни изисквания - задължителна

По учебен план на МК - Плевен - задължителна

Учебен семестър: трети

Хорариум: 20 часа лекции и 10 часа упражнения

Кредити – 3,0

Преподаватели:

Проф. д-р Силвия Александрова-Янкуловска, дмн

Доц. д-р Гена Грънчарова, д.м.

1. АНОТАЦИЯ:

Дисциплината „Демографска и социална статистика” е задължителна по учебния план на специалността “Социални дейности в здравеопазването” и се изучава в трети семестър. Тя е необходима за цялостната подготовка на бъдещите професионалисти, тъй като ги въоръжава с познания за същността и тенденциите на съвременното развитие на обществото в световен, регионален и национален план.

Обучението по дисциплината „Демографска и социална статистика” при студентите от специалността „Социални дейности в здравеопазването” има за цел да запознае бъдещите социални работници с основните демографски и социални процеси, начина на тяхното измерване и анализ, както и със сравнителната характеристика на България с другите развити страни и страните от Централна и Източна Европа.

2. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ:

Основен очакван резултат от обучението по „Демографска и социална статистика” е придобиване на конкретни знания и умения за извършване на задълбочен анализ и оценка на протичащите в съвременното общество демографски и социални процеси.

След преминаване на курса по демографска и социална статистика студентите от специалността „Социални дейности в здравеопазването” трябва:

- Да разбират същността на демографските процеси и основните статистически показатели за анализ на данните за населението;
- Да оценяват тенденциите и промените в числеността и структурата на населението в света и в България и да умеят да анализират процесите на застаряване на населението и последиците от това;
- Да овладеят основните индикатори за характеристика на раждаемостта, плодовитостта, общата и детска смъртност, тенденциите на тези процеси в света и в България;
- Да описват и анализират индикаторите за средна продължителност на предстоящия живот, тенденциите в света и в България;
- Да разкриват зависимостта на основните демографски процеси от социално-икономическото развитие, стила и начина на живот и развитието на медицинската наука и практика.

3. ФОРМИ НА ОБУЧЕНИЕ:

- Лекции

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
		Издание: П
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Дата: 11.05.2017 год.
		Страница 3 от 6

4. МЕТОДИ НА ОБУЧЕНИЕ:

- лекционно изложение
- дискусии
- решаване на практически задачи

5. ТЕМАТИЧНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА УЧЕБНИЯ МАТЕРИАЛ

N	СЪДЪРЖАНИЕ	Лекции	Упр.
1	Въведение в статистиката като наука. Основни статистически показатели за измерване на демографските процеси. Демографията като наука.	2	-
2	Възрастова структура на населението. Подходи за изучаване. Тенденции на стареенето на населението.	2	2
3	Медико-социални аспекти на раждаемостта и плодовитостта. Тенденции на раждаемостта и плодовитостта в света и в България.	2	2
4	Медико-социални аспекти на общата смъртност.	2	2
5	Тенденции на общата смъртност в света и в Европа. Тенденции на общата смъртност в България.	2	-
6	Медико-социални аспекти на детската смъртност.	2	2
7	Тенденции на детската смъртност в света и в Европа. Тенденции на детската смъртност в България.	2	-
8	Средна продължителност на предстоящия живот - основни измерители.	2	-
9	Тенденции на средната продължителност на предстоящия живот в света и в България.	2	-
10	Тенденции в демографското развитие на европейските страни и България.	2	-
11	Практическо приложение на основните понятия в демографската и социална статистика	-	2
	ОБЩО	20	10

6. ТЕЗИСИ НА ЛЕКЦИИТЕ И УПРАЖНЕНИЯТА:

1. Въведение в статистиката като наука. Основни статистически показатели за измерване на демографските процеси. Демографията като наука. (2 часа лекция). Определение на статистиката и същност на статистическите показатели, използвани за анализ на демографски и социални данни. Статика и динамика на населението. Интензивни и екстензивни показатели за анализ на демографските процеси. Демографски цикъл. Тенденции в числеността на населението. Структура на населението по пол, местоживееене, социално положение.

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Издание: П Дата: 11.05.2017 год. Страница 4 от 6

2. Възрастова структура на населението. Подходи за изучаване. Тенденции на стареенето на населението (2 ч. лекция и 2 ч. упражнение). Класификации на възрастта. Подходи за характеристика на възрастовата структура - относителни дялове на лицата над 60 г. и над 65 г., съотношения на зависимост, възрастови пирамиди. Тенденции и медико-социални аспекти на стареенето на населението в света и в България.

3. Медико-социални аспекти на раждаемостта и плодовитостта. Тенденции на раждаемостта и плодовитостта в света и в България (2 часа лекция и 2 ч. упражнение). Определение на основните понятия: брутен коефициент за раждаемост, скала за оценка, коефициенти за обща и повъзrastова плодовитост, специфични показатели за оценка на възпроизводството на населението. Тенденции на раждаемостта и плодовитостта в развитите и развиващите се страни. Основни характеристики на процесите на раждаемост и плодовитост в България. Задачи за изчисление на основните показатели.

4. Медико-социални аспекти на общата смъртност (2 часа лекция и 2 ч. упражнение). Определение на основните понятия, скала за оценка, стандартизирани показатели, специфични показатели по пол и местоживееене, повъзrastови коефициенти за смъртност; структурни показатели за смъртност по причини; майчина смъртност. Задачи за изчисление на основните показатели.

5. Тенденции на общата смъртност в света. Тенденции на общата смъртност в България. (2 часа лекция). Условия за достоверност на данните за сравняване между отделните страни. Различия в нивата на общата смъртност в развити и развиващи се страни. Различия в структурата на причините за умирация. Зависимост от социално-икономическото развитие на страните. Динамика на общата смъртност и причини за нарастването ѝ след 1960 г. Различия по територии и по пол. Тенденции на смъртността в отделните възрастови групи. Тенденции на смъртността от социално-значими заболявания.

6. Медико-социални аспекти на детската смъртност (2 часа лекция и 2 ч. упражнение). Определение на основните понятия: обикновен (некоригиран) и коригиран показател за детска смъртност, скала за оценка, възрастово-специфични коефициенти; структура на причините за детска смъртност. Смъртност до 5-годишна възраст. Задачи за изчисление на основните показатели.

7. Тенденции на детската смъртност в света. Тенденции на детската смъртност в България (2 часа лекция). Детската смъртност по региони – нива и причини за различията. Различия в структурата на причините за детска смъртност и на смъртността до 5-годишна възраст в развити и развиващи се страни. Зависимост между нивата на детска смъртност и основните показатели за социално-икономическо развитие. Резерви за снижаване на детската смъртност в глобален и регионален план. Обща тенденция на детската смъртност в България през последните десетилетия. Различия по територия, по пол и по периоди от първата година на живота. Структура на детската смъртност по причини в градовете и селата. Фактори и резерви за снижаване на детската смъртност.

8. Средна продължителност на предстоящия живот - основни измерители (2 часа лекция). Определение и характеристика на основните понятия. Нови измерители.

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Издание: П Дата: 11.05.2017 год. Страница 5 от 6

9. Тенденции на средната продължителност на предстоящия живот в света и в България (2 часа лекция). Вариации на СППЖ в различните региони. Влияние на социално-икономическото развитие и на епидемията от СПИН. Различия в СППЖ по пол. Тенденции на СППЖ в България.

10. Тенденции в демографското и социално развитие на европейските страни (2 часа лекция). Запознаване със същността и структурата на базата данни НФА „Здраве за всички” на Европейския регион на СЗО. Анализ на данните за основните демографски и социални процеси: социално-икономическо развитие, работна сила, безработица, грамотност и др. в страните от Западна Европа и Централна и Източна Европа.

11. Практическо приложение на основните понятия в демографската и социална статистика (2 часа упражнения). На основата на ситуационни задачи за различни райони студентите изчисляват самостоятелно основните демографски показатели, сравняват получените резултати с данните за страната и правят анализ-обобщение за цялостното социално-демографско развитие на съответните райони.

7. МЕТОДИ ЗА КОНТРОЛ:

7.1. ТЕКУЩ КОНТРОЛ

Предвижда се постоянен текущ контрол върху предходния и текущия лекционен материал под формата на устни въпроси и оценяване на отговорите.

В края на курса студентите подготвят презентации по европейските и националните тенденции на демографските и социални процеси, които се оценяват по шестобална система с точност 0,50.

7.2. ЗАКЛЮЧИТЕЛЕН КОНТРОЛ

Заключителният контрол е под форма на писмен тест с 30 въпроса с множествени отговори. Минималното ниво на правилни отговори е 60% (18 въпроса), след което всеки правилен отговор носи 0.25.

7.3. ФОРМИРАНЕ НА КРАЙНА ОЦЕНКА:

Крайната оценка се формира от 30% от оценката на презентацията и 70% от оценката на теста и се закръгля до единица в полза на студента.

8. КОНСПЕКТ ЗА СЕМЕСТРИАЛЕН ИЗПИТ – УЧЕБНА 2020/2021 г.

1. Статистиката като наука.
2. Основни статистически показатели за измерване на демографските и социални процеси.
3. Демографски процеси и показатели – същност и класификация.
4. Възрастова структура на населението. Подходи за изучаване.
5. Тенденции на стареенето на населението.
6. Определение на основните понятия за изучаване на раждаемостта и плодовитостта.

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Издание: П Дата: 11.05.2017 год. Страница 6 от 6

7. Тенденции на раждаемостта и плодовитостта в света.
8. Тенденции на раждаемостта и плодовитостта в България.
9. Определение на основните понятия за анализ на общата смъртност.
10. Тенденции на общата смъртност в света.
11. Тенденции на общата смъртност в България.
12. Определение на основните понятия за анализ на детската смъртност.
13. Тенденции на детската смъртност в света.
14. Тенденции на детската смъртност в България.
15. Средна продължителност на предстоящия живот - измерители.
16. Тенденции на средната продължителност на предстоящия живот в света и в България.
17. Тенденции в демографското развитие в европейските страни. База данни „Здраве за всички” на Европейското бюро на СЗО.
18. Глобални и европейски тенденции на демографските процеси.

9. ПРЕПОРЪЧВАНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Грънчарова, Г., С. Александрова-Янкуловска. Демографски подходи за изучаване на общественото здраве. В: Социална медицина. Шесто преработено и допълнено издание. Издателски център на МУ-Плевен, 2018, стр. 113-156
2. Грънчарова, Г., С. Александрова-Янкуловска. Демографски подходи за изучаване на общественото здраве. В: Социална медицина. Пето преработено и допълнено издание. Издателски център на МУ-Плевен, 2016, 2017, стр. 121-170
4. Национален статистически институт – www.nsi.bg
5. Национален център по общественото здраве и анализи – www.ncphp.government.bg
6. База данни „Здраве за всички” на Европейското бюро на СЗО - www.euro.who.int

10. АВТОРИ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА:

Проф. д-р Силвия Александрова-Янкуловска, д.м.н.
Доц. д-р Гена Грънчарова, д.м.

Учебната програмата е разгледана на катедрен съвет на катедра „Общественоздравни науки“ с Протокол № 57/ 28.05.2020, приета е от Програмен съвет на Факултет Обществено здраве на 03.06.2020 и е утвърдена от факултетен съвет на факултет „Обществено здраве“ с Протокол № 21/ 05.06.2020